Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 12 koron rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 10. i 25. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 20. Dnia 25. października 1900. XXVII. rocznik.

Nakładem Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Romanowicz.

Ważne orzeczenie najwyższego Trybunału.

W sprawie przyjmowania przez nasze stowarzyszenia wkładek na rachunek bieżący (wkładek oszczędności) zapadła bardzo ważna, a dla stowarzyszeń korzystna uchwała najwyższego Trybunału w Wiedniu.

Sąd krajowy we Lwowie jako handlowy — odmówił zarejestrowania statutu Towarzystwa zaliczkowego w Bełzie a sąd wyższy we Lwowie uchwałę tę zatwierdził. Towarzystwo bełzkie odniosło się do Związku, który postarał się o sporządzenie rekursu rewizyjnego a zarazem o interwencyę w Wiedniu. Najwyższy Trybunał orzekł, że przyjmowanie wkładek na rachunek bieżący nie sprzeciwia się ustawie. Rekurs rewizyjny sporządził adwokat Dr. Jan Kuczkiewicz, syndyk Banku zaliczkowego we Lwowie.

Ze względu na zasadniczą doniosłość sprawy dla wszystkich Towarzystw — zamieszczamy orzeczenie Trybunału w dosłownem brzmieniu. Opiewa ono jak następuje:

Nr. 12.029. W sprawie zanotowania zmiany statutu Towarzystwa zaliczkowego w Bełzie stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, na nadzwyczajny rekurs rewizyjny tegoż Towarzystwa od uchwały c k. wyższego sądu krajowego jako rekursowego we Lwowie z dnia 3. kwietnia 1900 l. cz. $\frac{\text{R. I 94/00}}{1}$ którą wskutek jego rekursu zatwierdzono uchwałą c. k. sądu kraj. jako handlowego we Lwowie z dnia 24. lutego 1900 l. cz. $\frac{\text{Firm. 312}}{\text{Stow. I 82}}$ odmawiającą zarejestrowania zmiany §§. 2., 34. i 36. statutu, powziął c. k. najwyższy Trybunał sądowy następującą uchwałę:

Przychylając się do nadzwyczajnego rekursu rewizyjnego Towarzystwa zaliczkowego w Bełzie i niedotykając niezaczepionych ustępów uchwały sądu rekursowego, zmienia się niższo-sądowe odmowne rozstrzygnienia, dotyczące żądanej zmiany §§. 2., 34. i 36. statutu, zezwala na żądany w podaniu z dnia 2. stycznia 1900 l. cz. $\frac{\text{Firm. 3}}{\text{Stow. I 82}}$ wpis do rejestru prowadzonego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w c. k sądzie krajowym jako handlowym we Lwowie zmiany §§. 2., 34. i 36. statutu uchwalonej na walnem zgromadzeniu członków stowarzyszenia zaliczkowego w Bełzie dnia 15. maja 1899 a uwidocznionej w poświadczeniu wydanem przez c. k. notaryusza Sawczyńskiego do l. cz. 2.119 i poleca c. k. sądowi krajowemu jako handlowemu we Lwowie, ażeby efektuował ten wpis stosownie do przepisów tej ustawy. Albowiem postanowienie zawarte w §. 2. zmienionego statutu o dopuszczalności na rachunek bieżący wkładek pieniężnych także i od nieczłonków stowarzyszenia, nie sprzeciwia się wcale przepisowi §. 1. ustawy o stowarzyszeniach z dnia 9. kwietnia 1873 dz. u. p. l. 70. który według swojego brzmienia tylko udzielanie kredytu ogranicza na członków stowarzyszenia, nie zawiera jednak takiego ograniczenia odnośnie do udzielających kredytu. Uchwalona zmiana statutu oraz postanowienie, że towarzystwo zaliczkowe w przyszłości będzie uprawniane do przyjmowania wkładek pieniężnych na bieżący rachunek bez ograniczenia się do własnych członków, nie stanowi tedy przekroczenia ustawowego zakresu działania sto-

warzyszeń zarobkowych i gospodarczych, jak to mylnie obie niższe instancye twierdzą i jako takie nie mogą być wykluczone od zarejestrowania.

C. k. sąd najwyższy

Wiedeń 12. września 1900.

Habietinek m p.

Zjazd Spółek Wielkopolskich.

Dnia 25. i 26. września odbył się w Toruniu doroczny Sejmik Związku Spółek zarobkowych i gospodarczych na Poznńskie i Prusy zachodnie. Poprzedzony kampanią pewnej części dziennikarstwa wielkopolskiego przeciw Patronowi i przeciw Bankowi związkowemu — mógł Zjazd przybrać łatwo cechę nieco burzliwą i doprowadzić do niepożądanych wyników Tymczasem skończyło się wszystko zupełnie pomyślnie — Patron i Bank wyszli zwycięsko — zgoda nie została zakłócona.

Sejmik zaczął się d. 25 września o godz. 6½ wieczorem. Reprezentowanych było 70 spółek przez 90 delegatów — a nazajutrz 77 sp. przez 98 deleg. Imieniem Toruńsk. Tow. pożyczk. powitał p adw. Palędzki delegatów zamiejscowych, poczem Patron ks. Wawrzyniak zagaił sejmik, podnosząc konieczność jedności i łączności między spółkami. Po odczytaniu regulaminu sejmików przystąpiono do wyboru biura. Na wniosek ks. Patrona wybrano przewodniczącym p. Leona Połczyńskiego, delegata spółki tucholskiej, jego zastępcą ks. radcę Mojżykiewicza z Przementu, sekretarzem ks. prob. Klarowicza z Gąbic, jego zastępcą p. Sikorskiego z Pelplina.

Z kolei odbyło się sprawdzenie pełnomocnictw delegatów spółek — poczem ukonstytuowały się komisye.

Po załatwieniu powyższych formalności zabrał głos ks. Patron Wawrzyniak. Oświadcza, że Patronat cały, po upływie trzechlecia, na które został wybrany, ustępuje, ale mowca gotów i nadal przyjąć wybór na Patrona i stawia swoją kandydaturę.

Następnie przeszedł mowca do spółek Z wielkim naciskiem zaznaczył, że nie mają one celów religijnych, ani narodowych, ani politycznych, tylko czysto gospodarcze, a dążą do wytępienia lichwy, do ubezwładnienia ludzi nieuczciwych, wyzyskiwaczy cudzej niedoli.

Przeciwnicy nasi podają przesadne wiadomości o rzekomem bogactwie spółek, aby rząd zastraszyć i popchnąć do wystąpienia przeciw naszym spółkom. Inni znów utrzymują, że te spółki nie stoją na zdrowych podstawach, kierując się niby przy udzielaniu pożyczek względami narodowymi.

To są zarzuty bezpodstawne! — zaznacza ks. Patron z naciskiem. Spółki wypożyczają swoje kapitały tylko ludziom, dającym pewność materyalną lub moralną, oraz zupełnie pewnych poręczycieli. To też spółki rozwijają się bardzo dobrze, gdyż prowadzone są sumiennie, starannie i ze znajomością rzeczy. Wyjątki zdarzają się wszędzie, ale Patronat jest na to, aby pracował nad usunięciem wszelkich niedostatków.

Spółki nie wszystkie korzystają z bezpłatnych informacyj Patronatu; niektóre zupełnie niepotrzebnie wydają pieniądze na adwokatów.

Następnie przeszedł sprawozdawca pokrótce drukowane sprawozdanie Patronatu, wskazując na ważniejsze działy i objaśniając niektóre rubryki.

Liczba spółek, ich fundusz rezerwowy, udziałoczyny i depozyty ciągle się wzmagają. Szkoda tylko, że deponentów, składających swe oszczędności, jest znacznie mniej, niż członków, zaciągających w spółkach pożyczki, bo deponentów jest tylko 27.380 a członków przeszło 40.000. Powinno być odwrotnie, bo oszczędności składać może każdy, a pożyczki udziela się tylko osobom samodzielnym.

Na tem wyczerpano porządek dzienny pierwszego posiedzenia — a o godz. 9 wieczorem zaczęły się posiedzenia komisyjne.

Nazajutrz o godz. 9 rano po nabożeństwie na intencyę Zjazdu, odprawionem przez ks. Patrona Wawrzyniaka - zaczęło się drugie posiedzenie. Na wniosek komisyi udzielono Patronatowi jednomyślnie absolutoryum z rachunków za rok 1899, wyrażając uznanie za oszczędną gospodarkę.

Wywiązała się następnie ożywiona dyskusya w sprawie zwalniania spółek od składek i umarzania zaległości.

Na wniosek ks. Patrona uchwalono większością głosów, żeby na przyszłość spółek od składek nie zwalniać — a zaległych składek nie umarzać.

Komisya wnosi następnie, aby budżet na przyszłe trzechlecie pozostawić w dotychczasowej wysokości tj. 8000 mr. Uchwalono z dodatkiem, że rozdział tej sumy na poszczególne wydatki pozostawia się Patronowi.

Składki spółek pozostawiono bez zmiany.

Z kolei nastąpił wybór Patrona i członków Patronatu (Wydziału). Poprzedziła ten wybór poruszona przez samego ks. Wawrzyniaka sprawa zarzutów, jakie mu adwokat Wyczyński publicznie był poczynił. P. Głębocki zaznaczając z naciskiem, iż w tej sprawie przemawia nie jako adwokat Patrona, ale

jako obywatel, członek Patronatu i delegat spółkowy, przedstawił szczegóły tej sprawy, wykazał bezpodstawność zarzutów, Patronowi poczynionych. Mecenas Głębocki — jak pisze Dziennik Poznański — „mówił z bezwzględną jawnością, Sejmik z natężoną uwagą obszernego przedstawienia wysłuchał, a gdy przyszło do wyboru członków patronatu, zażądano ze zgromadzenia głosowania na patrona przez aklamacyą i potrzeba było powołania się przez patrona na przepis ustaw, aby nastąpiła powolniejsza procedura wyborcza, głosowanie kartkami".

Rezultat zaś był taki, że Patronem wybrany ks. prałat Wawrzyniak sześćdziesięciu ośmioma głosami z siedmdziesięciu ważnych.

Nie dość na tem, postanowiono na przyszłym sejmiku zająć się wyborem tegoż patrona dożywotnie, gdy ze względów statutowych była wątpliwość, czyby to można zrobić natychmiast.

W ten sposób ks. Wawrzyniak wyszedł z tej sprawy zwycięsko — co tylko szczerze ucieszyć może każdego, kto zna zasługi i prace tego zacnego kapłana dla spółek wielkopolskich. Oprócz niego weszli w skład Patronatu dotychczasowi członkowie Dr. Rzepnikowski, Więckowski, ks. Kostecki, Głębocki i Thiel.

Ważną sprawę podwyższenia kapitału akcyjnego Banku spółek referował p. Więckowski imieniem komisyi wnosząc o zatwierdzenie uchwały, oświadczającej się za podwyższeniem kapitału Banku spółek na milion marek.

W dyskusyi zabrał pierwszy głos Patron, aby wyłożyć konieczność przyjęcia powyższego wniosku. Chodzi o to, aby składającym w Banku depozyty dać większą gwarancyę i pewność. Bank jest towarzystwem akcyjnem i odpowiada za depozyty tylko własnym majątkiem t. j. akcyami i funduszem rezerwowym. Depozyty w Banku wzrosły do sumy bardzo znacznej w stosunku do kapitału akcyjnego i prosta uczciwość nakazuje kierownikom Banku te depozyty zabezpieczyć przez podwojenie kapitału akcyjnego.

Przechodząc do omówienia stosunku spółek do Banku Związkowego, zaznaczył Patron przedewszystkiem, że Bank nie jest na to, aby spółkom udzielił kredytu na czas dłuższy, do rozpożyczania między członków.

Kredyt w Banku jest przeciwnie tylko na to, aby spółki wydobywał z kłopotu, kiedy im zostanie wypowiedziany większy depozyt, a pieniędzy chwilowo w kasie niema. Zresztą niech spółki pracują pieniędzmi z depozytów, o które starać się jest obowiązkiem każdego zarządu.

Mówca pragnie skierować zbyteczny kapitał do naszych spółek nowych, nie mających jeszcze zasobów z depozytów.

Każda spółka może uzyskać pożyczkę na rachunek bieżący aż do wysokości akcyi posiadanych.

Dalej zaprowadzi się kredyt po 5% na czas dłuższy aż do połowy wysokości kapitałów własnych w udziałach i funduszu rezerwowym.

Nadto może każda dobra spółka w porozumieniu bezpośredniem z dyrekcyą otrzymać pożyczkę na weksel na procent według umowy w każdym wypadku, odpowiadający chwilowej stopie procentowej.

Co do akcyj Banku radzi Patron, aby spółki je kupowały, ale jeżeli spółki akcyj nie rozkupią, to znajdą się niezawodnie nabywcy prywatni.

W dyskusyi dyr. Kusztelan, objaśnia, że sprzedaż akcyj 200 markowych jest utrudniona przez ustawę, ale akcye tysiąc markowe można sprzedawać bez wszelkich ograniczeń. Każdy, kto posiada 5 akcyj 200 markowych może je zamienić na akcyę tysiącmarkową. Jeden z delegatów oświadczył, że akcye można bez trudu sprzedać za pełną cenę a na licytacyi przyniosły one nawet więcej.

Dr. Rzepnikowski wykazuje, że spółki zawsze ze strony Banku największych doznawały ulg i ustępstw. Bank dawał im pieniądze, chociaż sam był nieraz w trudnem położeniu. Mówca zachęca spółki do kupowania akcyj Banku, dowodząc, że nie uwiężą swego kapitału, boć nie tylko sprzedać mogą akcyę, lecz wolno im na te akcye w każdym czasie otrzymać pieniądze z Banku.

Bank nie popełnił błędu, umieszczając znaczniejsze sumy w jednem przedsiębiorstwie, bo posiadał wtenczas wielkie zasoby w papierach wartościowych. Dopiero niepowołana krytyka pozbawiła Bank wielkiej części depozytów. Tylko przez to znalazł się Bank w kłopocie, ale mimo to przesilenia uniknął. Mówca zakończył apelacyą do spółek, aby kupowały akcye.

Na tem zamknięto dyskusyę i przyjęto wniosek komisyi, aby zatwierdziła uchwałę sejmiku śremskiego, na mocy której uznano racyę podwyższenia kapitału akcyjnego Banku związkowego na milion marek, oraz polecono spółkom, aby nabyły akcye aż do $^1/_{10}$ własnego majątku, tj. udziałoczynów i funduszu rezerwowego.

Następnie mecenas Głębocki, przystąpił do wykładu informacyjnego, a dla spółek i ich zarządów wielce potrzebnego, o zastawach według nowego kodeksu cywilnego.

Mowca objaśnił rozmaite a rozliczne formy zastawu, ich istotę, podstawy prawne, warunki i formalności zawierania takich interesów czy to przez

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych
za miesiąc wrzesień 1900.

Miejscowość i firma *)	Stan bierny: Udziały kor.	fundusz rezerwowy kor.	Wkładki kor.	Pożyczki zaciągnięte kor.	Saldo rachunku Banku kraj. kor.	Saldo odsetek kor.	Reszta pozycyi stanu biernego kor.	Kapitał obrotowy kor.	Stan czynny: Pożyczki udzielone kor.	Koszta założenia ruchom. i admin. kor.	Reszta pozycyi stanu czynnego kor.	Gotówka kor.
Bełz Tow. zalicz.	36411	18503	102230	28265	—	5362	3085	193957	150620	37306	1055	4976
Biała Tow. kredyt. i oszcz.	66737	11170	113193	151841	—	5149	1123	349213	303415	6189	39475	134
Biecz Tow. wzaj. kredytu	53038	2057	219449	13310	2638	9201	5495	305188	280900	4870	19093	345
Bircza Tow. zal.	46667	16943	57495	118240	—	3103	2149	244597	232787	5927	4503	1380
Błażowa Stow. z. „Pomoc“	6012	748	60980	—	—	3066	24739	95545	74884	930	18840	891
Bochnia Tow. zal.	47204	7682	99296	10486	—	8717	1448	174833	158570	4224	9766	2272
Bołszowce Kasa zal. „Nadz.“	39694	9149	65247	—	—	5819	670	120579	112883	3983	3660	54
Bołszowce Bank zal.	44760	10752	59549	30900	—	6272	128	152361	139287	7809	3930	1336
Borszczów Pow. K. zal. i oszcz.	29308	4136	19912	38986	3698	4355	—	100395	95516	3339	1497	43
Brzostek Tow. zal.	16884	3244	58692	15008	—	4743	—	97571	91917	2314	320	3020
Chodorów Tow. zal.	7870	1487	18284	10000	—	1196	229	39067	36097	1419	46	1505
Cieszanów Tow. zal.	26110	12045	92804	35200	3225	—	388	169772	137073	10577	21055	1068
Czerniowce Buk. pol. T. z.	6654	366	17235	—	—	1092	11	25358	21575	1577	—	2206
Czortków Bank zal.	78383	14095	335876	—	1268	20158	2690	452470	406447	5285	29086	11652
Dąbrowa Tow. zal	171921	79956	640469	12189	—	28935	81034	1014504	832136	12533	153298	16517
Dębica Tow. wzaj. kredytu	220475	31539	618749	—	—	32799	3889	807451	724093	13374	57233	12751
Delatyn Bank zalicz. „Nadz.“	13452	4320	6987	39134	—	—	165	64059	46980	3207	13404	468
Dobczyce St. poż. i oszcz. „Wz. p.“	16285	4128	32509	25600	—	1420	80	80022	71044	2580	4386	2013
Dobromil Tow. zal.	68132	16286	109125	13300	429	9702	—	216974	197871	16088	532	2482
Drohobycz T. zal.	107555	37939	595728	—	—	27786	2776	771784	630954	8767	110556	21506
Dubiecko Tow. zal.	35214	8747	67799	41556	—	7025	4903	165244	150964	2919	10301	1160
Dukla Tow. zalicz.	61974	11350	207577	34562	3908	12241	1033	332614	297198	24855	6753	3806
Dynów Tow. zal.	34635	7603	184265	25540	—	6743	3216	261732	225979	25944	9709	100
Frysztak Tow. zal.	3830	278	29977	—	—	3623	6632	44340	29699	1299	5067	8275
Frysztat Bank polski	24417	4684	179649	17162	—	10096	2831	238839	213543	2454	1420	5822
Gliniany Tow. zal.	92570	42979	316593	73839	2818	20176	8	548983	491001	52036	2838	3110
Głogów Pow. T. zal	89843	37594	621514	25200	—	32088	1142	807382	765423	34218	1200	6540
Gorlice Tow. zal.	190980	96162	762640	638810	—	48618	46437	1783646	1594890	18432	162444	7879
Grybów Tow. zal.	76401	31331	530763	24800	—	10371	16715	690381	653741	4912	30222	1507
Grzymałów Kasa zal. „Pomoc“	1389	168	7221		—	357	—	9135	7653	—	514	968
Husiatyn P. T. zal.	37210	10673	217328	17607	1168	13877	—	297863	275765	1056	16113	4930
Jasło Tow. zalicz.	132015	73301	850741	77062	4082	34775	236275	1408251	980012	76198	341523	10528
Jaworów Tow. zal.	83209	25188	288448	36000	1681	—	19022	453588	400136	8961	38578	5912
Jordanów St. poż. „Praca i oszcz.“	41941	24157	222965	—	—	13508	—	308572	232156	2964	68641	4811
Kalwarya zebrz. T. oszcz. i poż.	33559	3118	187180	23000	—	15796	3908	266561	248735	3829	4065	9932
Kałusz Tow. zal.	46674	17678	122715	3000	—	4087	6694	200848	162795	6210	31146	697
Kamionka strumiłowa P. T. zal.	54502	23817	257583	—	—	9113	14246	359261	317991	14056	210	2004
Kolbuszowa T. z. „Szcz. Boże“	60879	30925	246210	—	—	11237	18615	367867	283904	3284	77399	3279
Kołomyja T. zal.	92888	40095	403678	38954	—	19808	9222	604646	527359	21708	37571	8007
Komarno Tow. zal.	72091	23994	206741	63200	—	12224	3438	381708	300956	7022	73282	448
Kraków Bank chrześcijański	16917	1968	43978	11752	—	3504	—	78119	74821	3047	106	145
Kraków Tow. kred. ręk. i przem.	117502	39366	708209	220092	—	40518	5523	1131215	978813	13446	129094	9863
Kraków Tow. zal.	217801	49158	798902	227324	—	49507	12126	1354818	1204672	—	149457	46689
Krynica St. p. i osz. „Wz. pomoc“	34980	8139	175953	6570	—	2723	—	228365	190950	3721	23624	10070
Kulików Kasa zal. „Nadzieja“	23605	6757	26947	45700	—	270	2688	105967	96372	4164	3678	1752
Kuty Mieszcz. Kasa zal. i oszcz.	11975	1986	28667	13877	—	1881	—	58385	55122	3350	443	470
Limanowa T. z. i ochr. włas. ziem.	153717	55219	209479	252343	2519	12826	19712	705815	579245	32412	88217	5941
Lisko Tow. zalicz.	124933	37001	715502	176330	—	41376	8160	1103303	1040790	13620	46598	2294
Lwów Pow. Tow. zal.	31740	9681	143219	13000	—	—	—	197640	175285	2429	16819	3107
„ Bank zaliczkowy	382112	120653	1638326	969021	—	104142	114	3214368	2868516	35325	304952	5574

*) Tylko wykazy nadesłane przed 10. każdego miesiąca znajdą w tabeli pomieszczenie.

Miejscowość i firma	Stan bierny: Udziały	fundusz rezerwowy	Wkładki	Pożyczki zaciągnięte	Saldo rachunku Banku kraj.	Saldo odsetek	Reszta pozycyi stanu biernego	Kapitał obrotowy	Stan czynny: Pożyczki udzielone	Koszta założenia ruchom. i admin.	Reszta pozycyi stanu czynnego	Gotówka
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.
Lwów T. z. urz. i sł. g. dr. żel	47856	14300	29500	255841	—	5155	26203	378855	371780	3512	2975	588
„ Lwowsk. T. zalicz.	39954	3218	13988	75633	—	4591	—	137384	124504	5366	2349	5165
„ T. eskont. i zal	53062	13989	26817	36073	—	6610	12711	149262	116180	3918	22258	6906
„ Tow. wzaj. kred.	140065	17632	127001	109609	—	—	5380	399584	389249	3428	5434	1473
„ Bank dla ubezp. i przem.	75459	5302	19165	232875	—	10358	18332	361490	318922	22723	14148	5697
Lubaczów St. zal.	39769	7642	114598	41377	—	5647	725	209757	197178	4193	7116	1270
Lubaczów Tow. kred. miejskie	175181	25628	129093		—	4815	784	335501	321596	4857	3842	5205
Maków St. poż. „Wzaj. pom."	133533	51504	380612	—	—	21422	821	587893	348972	6842	228557	3522
Mielec Tow. zal.	37600	9280	280012		5524	301	13298	346015	330117	3052	6484	6362
Mikołajów Kasa zal. „Nadzieja"	9045	2624	2641	16900	—	447	681	32339	28926	1008	1787	618
Milówka Stow. oszczędn. i poż.	33819	13021	77775	22740	—	—	1007	148363	109622	2842	35172	727
Mościska Tow. zal.	73224	29483	241328	—		5232	1986	351253	309320	9252	28771	3910
Nadwórna Kasa zal.	69100	7898	172515	53867	894	4853	—	309128	286307	2555	19831	434
Nisko Pow. Kasa zal. i oszcz.	11441	2429	28362	4700	—	1973	498	49403	44091	820	2866	1715
Nowy Sącz K. zal.	163898	69886	925109	—	—	33347	12936	1205176	1127237	8525	56855	12559
Obertyn Kasa zal. i oszczędn.	14607	4785	40497	12833	—	4257	747	77727	73848	1068	2294	516
Oświęcim Tow. oszczęd. i poż.	244083	80185	919050	—	—	57351	—	1300699	1185055	5063	81410	29171
Pilzno Stow. oszczęd i poż	30307	17615	295917	23572	—	10484	4449	382444	357530	5501	14966	4447
Podgórze St. p i o. „Wz. p."	139420	52024	686141	126237	15606	16400	887	1036715	1003636	10436	8100	14543
Podhajce Tow. zal.	49384	6815	142723	35890	1253	10743	110	246918	236038	3837	4848	2195
Przemyśl K. zal. rzem. i rol.	237954	136072	688485	97152	—	38788	101142	1299894	1077423	18506	181445	22521
Radomyśl Stow. oszcz. i poż.	17833	8873	104277	7000	—	5469	188	143640	120347	1088	16422	5784
Radymno Kasa zal.	40727	6860	56558	42530		7079	4299	158053	147934	2878	2026	5215
Radziechów T. zal.	117697	39434	354313		2925	14158	1269	535795	492279	7877	20922	14717
Rawa ruska Pow. K. zal. i oszcz.	31420	7569	156724	1600	530	7979	2183	208005	192331	2546	10191	2936
Rozdół Tow. zal.	8632	2708	15138	22800	—	69	275	49623	47693	1582	74	274
Rudki Tow. zalicz.	47358	17022	176264	17600	—	5460	104	263809	233823	6731	17502	5746
Rymanów Tow. zal.	50646	32328	330682	6341	—	14503	227	434728	335086	4657	89008	5977
Sąd. Wisznia K. z. „Nadzieja"	41352	10541	32853	54186	—	6299	—	145231	136175	2462	2193	4401
Sambor K. z. rękodz. i roln.	32668	10866	153866	46107	—	7084	44	250635	180009	2405	64598	3623
Sieniawa Tow. zal.	39260	35520	79252	2000	—	3839	2089	161968	144586	3137	1019	13217
Skałat Tow. zal. i kredytowe	99366	41234	105314	216267	—	10120	3169	475470	416146	602	48 67	10425
Skawina Stow. poż. i oszczęd.	26267	5328	78180	16587	—	6713	1158	134233	130653	1213	262	2105
Sokal Tow. zalicz.	43108	36437	282414	58055	4381	14209	313	438917	350754	77213	8003	2947
Stanisławów Bank mieszcz.	207617	63508	690696	221183	—	31554	4103	1218662	1067701	127460	19212	4289
„ Bank zalicz.	134071	27462	238566	204797	13456	21754	33585	673691	521223	8930	123040	20498
Stryj Tow. zalicz	94372	25967	205726	7300	998	17504	16744	368611	305552	16096	39732	7231
Strusów Kasa oszcz. i poż.	37158	6095	61451	35612	—	6101	220	146638	137803	4792	2793	1250
Szczerzec T. K. zal.	25204	4555	58016	17290	—	378	153	105596	98299	1304	5595	398
Tarnobrzeg T. zal.	23166	23502	69367	—	104	8330	3867	128336	116869	7990	1922	1555
Tłumacz St. kred.	71351	19367	263159	3450	2329	15341	—	374997	326431	35825	8141	4601
Tuchów Kasa zal. i oszczędn.	11476	706	87784	—	—	4032	—	103998	99212	778	4	4004
Turka Pow. T. zal.	43360	5396	167970	37783	2759	10486	780	268534	253142	5703	3905	5784
Tyśmienica K. zal.	37483	12062	144255	21600	—	7028	1550	223978	214177	2972	5863	966
Ulanów Tow. zal.	11746	2521	21165	19918	—	2743	—	58094	54065	1834	773	1422
Ustrzyki dolne Tow. zalicz.	21961	4658	52007	38430	—	5840	793	123689	115942	3126	2669	1952
Zakopane Tow. zal.	25967	7621	367980	—	—	12412	—	413979	294633	2543	113302	3500
Zaleszczyki T. kr. „Wz. pom."	13084	1829	18436	10200	—	2323	—	45872	39674	1731	2416	1051
Zbaraż Tow. zalicz.	61132	35845	111263	155496	3557	11103	14798	393194	365 81	5301	12204	9707
Złoczów Tow. zal	145679	58441	459167	—	—	25320	15058	703666	611131	8783	76966	4785
„ Kasa zal.	33135	13253	112274	68170	—	5966	199	232977	225523	5931	1032	511
Żmigród Tow. zal.	20315	3395	92386	18756	—	5388	21	140261	134393	1860	2462	1546
Żółkiew Kasa zal. i oszczędn.	51196	43845	32273	133911	1332	1913	2178	266648	196248	50265	17373	2762
Żydaczów Pow. K. zal. i oszcz.	20485	8422	243818	—	976	6150	1825	281675	246192	5921	13343	16219

ujednanie się ustne, czy też aktami piśmiennemi, gdzie i kiedy, oraz w jaki sposób to według prawa potrzebne. Nie szczędził przy tem wskazówek i rad praktycznych, szczegółowo do interesu spółek potrzebnych, zwracał słuchaczom uwagę na niebezpieczeństwa, płynące z niedopatrzenia się i niedopełnienia prawnych wymóg przy operacyach zastawowych.

Temat „Zabezpieczenie na życie a spółki“ referował wice patron dr. Rzepnikowski.

Mowca nazywa zabezpieczenie na życie szkołą oszczędności, którą obawa utracenia przez ustanie w opłacie premii czyni przymusową szkołą w tym kierunku. Zabezpieczenie to podnosi kredyt osobisty zabezpieczonego, bo daje wierzycielowi widoki odebrania należytości nawet w razie śmierci dłużnika. Jeżeli więc w spółkach członkowie na życie ubezpieczeni są, potęguje to oczywiście i kredyt spółek tak w bankach, jak i u publiczności, deponującej w spółce pieniądze

Premie nie bywają wysokie, mianowicie jeżeli zabezpieczający się czyni to w młodym jeszcze wieku swoim. Należy więc przekonanie o przydatności, a raczej potrzebie zabezpieczenia się na życie szerzyć szczególniej między ludźmi młodymi, aby z taniości premii korzystać mogli.

Należałoby też zabezpieczać urzędników spółek, którzy pracują często przez wszystkie lata sił do pracy potrzebnych, a w starości, gdy sił już nie stać, pozostają w przykrem położeniu, boć prawa i źródła do jakiejkolwiek emerytury nie mają. Zabezpieczenie to mogłoby dziać się z funduszów spółki, jak już jest w spółce lubawskiej, dla innych urzędników a nie dla mowcy, który jest tej spółki dyrektorem.

Do zabezpieczania się poleca mowca poznańską „Westę“, którą zna dokładnie i wie o niej, że uporządkowawszy rezerwy swoje według ostatnich wymóg prawa, daje pewność zabezpieczonym bez przeciążania wysokiemi premiami.

Pan Emil Czarliński popiera wniosek referenta, poczem przyjęto jednogłośnie rezolucyę:

„Sejmik uznaje za pożyteczne, aby spółki dołożyły wszelkich starań, iżby członków spowodować do zabezpieczenia na życie i poleca „Westę“ jako instytucyą do tego dziś odpowiednią“.

Do kwestyi „Jak ustanawiać bilans noworoczny?“ był referentem ks. Kotecki, który jako rewizor spółek związkowych miał sposobność poznać dokładnie niedomagania w zestawianiu bilansów rocznych, i rozwiódł się nad tem obszernie. Wykazał ważność bilansu, na którym się właściwie cały ład i rozwój w spółkach opiera, przypomniał przepisy prawne o bilansie i zaznaczał, co w aktywach, co w pasywach stawiać należy. Mówił dalej o pomieszczaniu w tem zestawienia pozycyi pobocznych, jak kosztów procesowych, które specyfikować skrupulatnie należy. Sumienne a szczegółowe przejrzenie i poprawienie bilansu jest prawnym obowiązkiem rady nadzorczej, która gotówkę przeliczyć, weksle oszacować, całą inwenturę przejrzeć i o wszystkiem swoje zdanie powziąć i w protokole zapisać powinna. Takie obowiązki ciążą na radzie z mocy prawa, które ich zaniedbanie karą i odpowiedzialnością majątkową zagraża.

Walne zebranie, jako najwyższa władza spółki, może prawda wybrać z śród spółkowych komisyą do rewizyi i sprawdzenia bilansu, ale sporządzenie i zbadanie ściśle wszelkich podstaw oraz ich oszacowanie protokularnie poświadczone i specyfikowane, to obowiązek i prawo rady nadzorczej. To samo rada nadzorcza oblicza zysk i do podziału proponuje walnemu zebraniu, co również w protokole na posiedzeniu rady nadzorczej zapisane być musi. Nie należy zaś zapisywać podzielonego na dywidendę zysku, ilością procentową, ale raczej podać w liczbach całą sumę na dywidendę przypadającą, a gdy kwotę tę walne zebranie przyjmie, stosunek procentowy w rachunku się okaże.

W końcu powoływał referent spółki do wczesnego nadsełania zupełnyc bilansów ks. patronowi, jako materyał do ogłoszonego drukiem „Sprawozdania“, w czem niestety wielkie bywało i bywa zaniedbanie.

Rezolucyi referent nie stawił, więc gdy Patron oświadczył, że w „Poradniku“, jako organie związkowym ogłosi obszerne pouczenie i instrukcyą w kwestyi bilansów, dyskusya skończyła się bez uchwały.

O prolongowaniu weksli radziła osobna komisya i uchwaliła rezolucyą, którą referent tejże komisyi, gdy mu wcześniej odjechać wypadło, oddał na piśmie. Dla spóźnionej pory patron oświadczył, że referat odebrany ogłosi w „Poradniku“ i na tem się omówienie spraw porządku dziennego skończyło.

Po za tem zapytał delegat p. Degórski, dlaczego w spółkach są w używaniu weksle po niemiecku, albo po niemiecku i po polsku wystawiane, radzi poprzestać na wyłącznie polskich.

Patron odpowiada, że zaprowadził formularze dwujęzykowe, aby przez to uniknąć żmudnego i z kosztami połączonego tłómaczenia weksli z polskiego na niemiecki język, czego sądy wymagać już nawykły. Wyjaśnienie to wystarczało zebraniu.

Delegat spółki w Ostrowie, p. Dr. Szóstakowski przedstawił bardzo ważną nowość w przyjmowaniu depozytów, którą w spółce jego zaprowadzono. Tam

przyjmuje się już 10-fenygowe kwoty, jako deponowane oszczędności i Spółka dobrze na tem wychodzi, jak się to okazuje w przyroście depozytów w ostatnich dwóch latach. Lud bowiem przynosi teraz do spółki, skoro tylko cokolwiek oszczędził, a nie czeka, aż mu się zbierze setka lub pół setki marek w przekonaniu, że mniejszych depozytów spółka nie przyjmuje.

Na tem po zwykłych a serdecznych podziękowaniach Sejmik obrady swe ukończył.

Sprawozdanie nasze, które oparliśmy na podstawie sprawozdań Dziennika Poznańskiego i Gazety Toruńskiej, zamykamy wyrażeniem szczerej radości, że Sejmik szczęśliwie i zwycięzko wyszedł z trudności, o jakich wspomnieliśmy na wstępie — a wyszedł z nich nie przez jakieś zatuszowanie spraw, ale przez śmiałe zajrzenie kwestyom w oczy i stwierdzenie bezpodstawności zarzutów, czynionych Patronowi i Bankowi. Mamy wszelką nadzieję, że Związek wyjdzie z tego wzmocniony do dalszej, w tamtejszych stosunkach tak trudnej pracy.

Rozmaitości.

— **Jak u nas.** W jednym z ostatnich numerów *Blätter für Genossenschaftswesen* — organu berlińskiego ogólnego związku niemieckich stowarzyszeń — spotykamy się z artykułem w sprawie, którą ostatniemi czasy w *Związku* kilkakrotnie poruszaliśmy, w sprawie stowarzyszeń rękodzielniczych Autor stwierdza bardzo słaby rozwój tych zbyt nielicznych stowarzyszeń w Niemczech. Więc coś zupełnie jak u nas, gdzie ich prawie wcale nie ma. Powody tak nielicznego powstawania i słabego rozwoju tych stowarzyszeń, są takie same jak u nas: Rękodzielnicy obawiają się, że jeżeli założą stowarzyszenie surowcowe, do wspólnego zakupna materyałów, a o te głównie tu idzie — to ci, u których dotychczas kupowali i którzy im dawali na kredyt, oczywiście zaraz przeciwko spółce i jej członkom nieprzyjaźnie staną — a w razie, gdyby spółka zawiodła, materyału nie miała na składzie, urządzą bojkot i członków jej ukarzą, bo im sprzedawać nie zechcą. Rękodzielnicy trochę zamożniejsi, mający jakie takie zasoby i większe pracownie, nie chcą do tych stowarzyszeń przystępować, wyobrażają sobie, że ich nie potrzebują, i obawiają się wzmocnienia przez stowarzyszenie swoich słabszych towarzyszy, którzy przezto staną się bardziej do konkurencyi zdolnymi. Mniejsi rękodzielnicy zaś obawiają się braku kapitału u spółki, która może uczynić im zawód i narazić ich na zemstę dotychczasowych dostarczycieli. Wreszcie — spółka nie daje na kredyt, dawać nie może i nie powinna, kupcy zaś kredytu udzielają, czasem nawet nazbyt długiego. Te powody przytacza berlińskie pismo — a czytając je odnosi się wrażenie, jak gdyby to było pisane o naszych stosunkach. Dosłownie bowiem to samo dałoby się u nas powiedzieć o powodach słabego rozwoju i prawie zupełnego braku stowarzyszeń rękodzielniczych.

— **Stowarzyszenie przeciw kartelowi.** Niemiecki kartel a raczej „ring“ fabryk papieru — dał się bardzo dotkliwie uczuć tamtejszym wydawcom dzienników, przez znaczne a kilkakrotnie powtarzane podwyższenie cen. Chcąc się od tego obronić — zawiązali wydawcy centralną sprzedaż papieru, w formie stowarzyszenia z ograniczoną poręką. Przeszło 600 niemieckich gazet, między niemi i największe stołeczne pisma, oświadczyły gotowość zakupywania całej potrzebnej ilości papieru tylko u tej nowej spółki. Kapitał subskrybowano w wysokości znacznie wyższej, niż było potrzeba — tak, że nastąpiła redukcya subskrypcyi. W pierwszych dniach października odbyło się walne zgromadzenie spółki. Zebranie było bardzo liczne. Dyrektor spółki referował o stanie targu — i o projektach dalszej akcyi. Spółka ma założyć cztery nowe wielkie fabryki papieru, a dwie już istniejące przebudować i rozszerzyć. Jedna z nowych fabryk jest już bliska ukończenia. Gminy, w których fabryki powstają, ofiarowały grunta bezpłatnie. Nowe te papiernie mają zbyt zupełnie zapewniony. Zgromadzenie zatwierdziło plan działania dyrekcyi. Jest rzeczą bardzo ciekawą, jak się skończy ta interesująca walka ekonomiczna.

— **W Czeskiem Pilznie** odkryto defraudacyę w tamtejszej powiatowej Kasie zaliczkowej. Lustrator czeskiego Wydziału krajowego stwierdził, że buchalter Kasy zaliczkowej sprzeniewierzył 8.000 koron. Defraudanta suspendowano na polecenie Wydziału krajowego.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych:

Nowe stowarzyszenia:

Basznia Dolna. Spiłka oszczadnosty i pożyczok, stow. zarej. z nieogr. poręką.

Statut z dnia 14. maja 1900. zarej. w sądzie kraj. jako handl. we Lwowie dnia 20. czerwca 1900. L. cz. Firm. 1.575 stow. II. 236.

Zarząd: ks. Lew Połoszynowicz, Pańko Onyszczak i Seńko Jarema.

Brody. Związek kredytowy dla drobnego handlu i drobnego przemysłu, stowarz. zarej. z ogran. poręką,

(Credit genossenschaft für den Kleinhandel u das Kleingewerbe).

Statut z dnia 3. kwietnia 1900. zarejestrowany uchwałą sądu obwod. jako handlowego w Złoczowie z d. 12. maja 1900. L. cz. Firm. 62/00.

Dyrekcya: Blach Lasar, Burstin Stanisław, Rotter Dawid, Landau Mojżesz, Schapira Alter i Schapira Seinwel.

Chodorów. Kasa pożyczkowa, stowarz. zarejestr. z ogran. poręką.

Statut z dnia 5. lipca 1900. zarejestr. w sądzie obwod. jako handl. w Brzeżanach dnia 25. lipca 1900. L. cz. Firm. 306/00.

Kraków. Stowarzyszenie właścicieli realności dla spraw wodociągowych, stow. zarejestr. z ogran. poręką. (Vereinigung der Hauseigenthümer zu Wasserleitungszwecken, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung).

Statut z dnia 19. września 1900. zarejestrowany uchwałą sądu kraj. jako handl. w Krakowie z dnia 21. września 1900. L. cz. Firm. 469/00 stow. I. 707.

Zarząd: Zygmunt Saryusz Wilkoszewski, Herman Kroo i Karol Dettloff.

Lwów. Żinocza spiłka promysłowa „Trud" Towarystwo zajerestrowane z obmeżen. poruk.

Statut z dnia 4. sierpnia 1900 zarejestrowany uchwałą sądu kraj. jako handl. we Lwowie z dnia 8. sierpnia 1900. L. cz. Firm. 1.505 stow. II. 226.

Lwów. Pierwsze galic. Towarzystwo fabryk cukrowych, syropu i towarów cukierniczych. (I. Galizischer-Landwirthschaftlicher-Verein für Zucker-Syrup u. Zuckerwaaren Fabriken).

Statut z dnia 8. sierpnia 1900. zarejestrowany uchwałą sądu kraj. jako handl. we Lwowie z dnia 5. września 1900. L. cz. Firm. 1.631 stow. II. 239.

Sanok. Towarzystwo bankowe dla handlu i przemysłu, stow. zarej. z ogran. odpowiedzialnością (Bankverein für Handel u. Gewerbe).

Statut z dnia 30. sierpnia 1900. zarejestrowany uchwałą sądu obwod. jako handl. w Sanoku z dnia 19. września 1900. L. cz. Firm. 164/00.

Dyrekcya: Sapir Sobel, Simche Dym, Gedali Horowitz.

Skała nad Zbruczem. Kasa pożyczkowa i handlowa, stow. zarej. z ogran. 5-krotną poręką.

Statut z dnia 3. września 1900. zarejestrowany uchwałą sądu obwod. jako handl. w Tarnopolu z d. 23. września 1900. L. cz. Firm. 548/00.

Dyrekcya: Chaim Izrael Bug, Józef Bug i Leib Bug.

Edykta.

Firm. 119/00.

(1—1)

EDYKT.

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Nowym Sączu ogłasza, że na walnem zgromadzeniu „Towarzystwa zaliczkowego w Mszanie dolnej, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką" z dnia 22. kwietnia 1900 r. wybrano na nowe trzechlecie w miejsce członków Dyrekcyi, którzy wystąpili: Jana Soleckiego, Alfreda Mechoffera i ks. Słupnickiego, oraz zastępcy Piotra Krupińskiego na dyrektora kierownika, Emanuela Wintera c. k. notaryusza w Mszanie dolnej, na kasyera Juliusza Fiałkowskiego aptekarza w Mszanie dolnej, na kontrolora Kazimierza Machaja właściciela realności w Mszanie dolnej, na zastępcę Stanisława Jankiewicza prywatnego w Mszanie dolnej.

Nowy Sącz, dnia 15. września 1900 r.

Firm. 128/00.

(1—1)

EDYKT.

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Nowym Sączu ogłasza, że na walnem zgromadzeniu „Towarzystwa zaliczkowego w Starym Sączu, stow. zarej. z ograniczoną poręką" odbytem w dniu 16. września 1900 r. wybrano członkami Dyrekcyi na okres trzech lat począwszy od 1. stycznia 1901 r. Aleksandra Pawlikowskiego, Jana Ogorzałego, Antoniego Kumora i Adolfa Przybylskiego właścicieli realności w Starym Sączu.

Nowy Sącz, dnia 6. października 1900 r.

Firm. 114/00.

(1—1)

EDYKT.

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Nowym Sączu ogłasza, że na walnem zgromadzeniu „Towarzystwa zaliczkowego i ochrony własności ziemskiej w Limanowy" odbytem w dniu 26. kwietnia 1900 r. zatwierdzonym został wybór p. Józefa Becka na trzeciego dyrektora Towarzystwa na rok jeden na miejsce dra Wójtowicza, którego rezygnacyę Rada nadzorcza przyjęła do wiadomości na posiedzeniu w dniu 12. marca 1900 r.

Nowy Sącz, dnia 15. września 1900 r.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.